

Vận dụng quan điểm “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh để nâng cao chất lượng dạy - học Lý luận chính trị ở Đại học Duy Tân

Applying President Ho Chi Minh's Viewpoint of "Learning – Practice Intergration" to Improve the Quality of Political Theory Teaching and Learning at Duy Tan University

Nguyễn Mậu Minh^{a*}, Nguyễn Thị Hải Lân^a
Nguyen Mau Minh^{a*}, Nguyen Thi Hai Len^a

^aKhoa Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Ngôn ngữ - Xã hội Nhân văn, Đại học Duy Tân, Đà Nẵng, Việt Nam

^aFaculty of Social Sciences and Humanities, School of Languages, Humanities and Social Sciences, Duy Tan University, Da Nang, 550000, Viet Nam

(Ngày nhận bài: 13/01/2026, ngày phản biện xong: 09/02/2026, ngày chấp nhận đăng: 19/4/2026)

Tóm tắt

Quan điểm “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh là tư tưởng giáo dục mang tính cách mạng, khoa học và nhân văn sâu sắc. Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục – đào tạo trong các trường đại học hiện nay, việc quán triệt và vận dụng quan điểm này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng nhằm nâng cao chất lượng dạy – học lý luận chính trị (LLCT), góp phần xây dựng thế hệ trẻ “vừa hồng, vừa chuyên”. Bài viết phân tích cơ sở lý luận, thực tiễn và đề xuất một số giải pháp thiết thực nhằm thực hiện hiệu quả quan điểm “học đi đôi với hành” trong công tác giảng dạy, học tập LLCT tại Đại học Duy Tân.

Từ khóa: học đi đôi với hành, Hồ Chí Minh, lý luận chính trị, Đại học Duy Tân

Abstract

The concept of "learning – practice intergration" by President Ho Chi Minh is a profoundly revolutionary, scientific, and humanistic educational ideology. In the context of fundamental and comprehensive educational reform in universities today, understanding and applying this viewpoint is particularly important to improve the quality of political theory teaching and learning, contributing to the development of a "red and skilled" younger generation. This article analyzes the theoretical and practical basis and proposes some practical solutions to effectively implement the "learning alongside practice" approach in teaching and studying political theory at Duy Tan University.

Keywords: Learning – practice intergration, Ho Chi Minh, political theory, Duy Tan University

1. Đặt vấn đề

Trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm “học đi đôi với hành, lý luận gắn liền với thực tiễn” là một nguyên tắc căn bản trong giáo dục và đào tạo. Người khẳng định: “Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự

Tổ quốc, phục vụ nhân dân” [1]. Trong bối cảnh hiện nay, Đại học Duy Tân với môi trường học tập năng động, hiện đại đã tạo điều kiện để sinh viên không chỉ được trang bị kiến thức chuyên ngành mà còn được giáo dục toàn diện về đạo đức, lối sống, tinh thần cống hiến và khát vọng

*Tác giả liên hệ: Nguyễn Mậu Minh

Email: mauminh5@gmail.com

vươn lên. Đại học Duy Tân chú trọng kết hợp chặt chẽ giữa học tập lý luận và rèn luyện thực tiễn, tạo điều kiện để sinh viên phát huy năng lực, sáng tạo và chủ động tham gia các hoạt động phong trào, tình nguyện vì cộng đồng. Qua đó, nhà trường góp phần hình thành thể hệ trí thức trẻ vừa “hồng” vừa “chuyên”, sẵn sàng đóng góp vào sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Vì vậy, các trường đại học nói chung và Đại học Duy Tân nói riêng cần tiếp tục vận dụng quan điểm “học đi đôi với hành” của Hồ Chí Minh trong tất cả các khâu, các bước của quá trình dạy học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước trong giai đoạn mới.

2. Nội dung

2.1. Cơ sở lý luận

Chủ tịch Hồ Chí Minh là lãnh tụ vĩ đại của cách mạng Việt Nam, đồng thời là nhà giáo dục lớn của dân tộc. Người đã để lại cho chúng ta nhiều quan điểm giáo dục có giá trị; trong đó quan điểm “học đi đôi với hành” là cơ sở phương pháp luận và là quy luật của sự phát triển toàn diện nhân cách con người, phát triển nền giáo dục Việt Nam trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, nhằm thực hiện mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh”. Vì thế đi sâu tìm hiểu và làm rõ giá trị hiện thực của quan điểm đó có ý nghĩa cực kỳ quan trọng trong định hướng lý luận cũng như chỉ đạo thực tiễn giáo dục đào tạo ở các trường đại học hiện nay. Trong suốt cuộc đời hoạt động của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh thường xuyên quan tâm, theo dõi sự nghiệp dạy học, đào tạo con người. Sau cách mạng Tháng Tám năm 1945, cách mạng gặp muôn vàn khó khăn: trình độ dân trí thấp, với hơn 90 % dân số mù chữ; nạn đói hoành hành, cướp đi sinh mạng hàng triệu người; bọn phản động trong nước tìm mọi cách chống phá chính quyền cách mạng còn non trẻ, thực dân Pháp muốn cướp nước ta một lần nữa. Trong bối cảnh đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đã nêu khẩu hiệu quyết tâm

“diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm”. Ngày 3 tháng 9 năm 1945 Hồ Chí Minh đã ký sắc lệnh SL14, phát động phong trào “Bình dân học vụ”, tuyên truyền mô hình dạy học mới cũng như tổ chức hệ thống nhà trường, lớp học và chuẩn bị nội dung dạy học toàn diện với mục tiêu “nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân tài”, dạy học theo quan điểm “học đi đôi với hành”.

“Học đi đôi với hành”, “lý luận liên hệ thực tế” đã phản ánh tính cách mạng trong việc chấn hưng nền giáo dục nước ta sau Cách mạng tháng Tám, nhằm thực hiện các mục tiêu: “học” để phục vụ Đảng, phục vụ nhân dân, “học” để làm người, làm cách mạng. Hồ Chí Minh thường xuyên căn dặn những người làm công tác huấn luyện phải nhớ kỹ và làm đúng “học đi đôi với hành”. Người lập luận một cách dễ hiểu: “Lý luận phải đem ra thực hành, thực hành phải làm theo lý luận. Lý luận cũng như cái tên (hoặc viên đạn). Thực hành cũng như cái đích để bắn. Có tên mà không bắn, hoặc bắn lung tung, cũng như không có tên. Lý luận cốt là để áp dụng vào thực tế. Chỉ học thuộc lòng, để đem loè thiên hạ thì lý luận ấy cũng vô ích. Vì vậy, chúng ta phải *gắng học*, đồng thời học thì phải *hành*” [2]. Như vậy, theo Hồ Chí Minh, “học” là một trong những nhận thức tích cực. Việc học của mỗi người bao giờ cũng gắn một động cơ nhất định, chính động cơ học tập quyết định phương hướng, thái độ, nội dung, phương pháp học tập. Để giúp cho thể hệ trẻ xác định đúng động cơ học tập, Người đã vạch ra ý nghĩa cách mạng của việc học tập đối với mỗi người và coi học tập là nghĩa vụ xã hội, nghĩa vụ đạo đức. Theo Người, học là để “phụng sự Tổ quốc”, phụng sự nhân dân, làm cho dân giàu, nước mạnh, tức là để làm nhiệm vụ người chủ nước nhà” [3]. Về mục đích học tập, Người chỉ rõ “học để sửa chữa tư tưởng... học để tu dưỡng đạo đức cách mạng... học để tin tưởng... học để hành...” [4]. Trên cơ sở xây dựng động cơ, mục đích học tập đúng đắn, Người yêu cầu phải học toàn diện, “học ở trường, học ở sách vở, học lẫn nhau và học ở nhân dân”, “học trong việc làm hàng ngày, trong việc lớn cũng như việc nhỏ”.

Còn “hành” theo Người là sự vận dụng những điều đã học vào giải quyết những vấn đề do thực tiễn đặt ra. Trong quá trình học tập, “hành” có tính chất toàn diện với mức độ khác nhau. Đó là sự vận dụng những hiểu biết để giải quyết bài tập, thực hành trong phòng thí nghiệm, ở thực tiễn cuộc sống... Đó còn là sự vận dụng tri thức đã học để tổ chức cuộc sống của mình, của môi trường xung quanh mình, làm cho nó trở nên phong phú, đẹp đẽ. Đối với Người, “hành” cao nhất là hành động cách mạng, có tác dụng cải tạo tự nhiên, cải tạo xã hội, thông qua đó mà cải tạo bản thân mình. “Hành” không chỉ những việc to mà cả những việc bình thường, ai cũng có thể làm được. “Hành” có ý nghĩa xã hội, ý nghĩa cách mạng rất lớn, có tác dụng hình thành con người có tư tưởng, tình cảm và hành vi cao cả, để góp phần vào sự nghiệp vĩ đại của Đảng và nhân dân ta. Như vậy, theo Người “hành” không chỉ là sự vận dụng tri thức đã học vào thực tiễn, mà điều quan trọng qua “hành” để kịp thời điều chỉnh bổ sung nguồn tri thức mới phù hợp với thực tiễn, là biện pháp rèn luyện con người toàn diện hơn. Qua đó, có thể nhận thấy nội dung khái niệm “học” và “hành” theo tư tưởng Hồ Chí Minh hoà quyện vào nhau, trong nội dung “học” có nội dung “hành”; và ngược lại trong nội dung “hành” có nội dung “học”, từ đó tạo nên sự phát triển không ngừng của nhận thức con người, tạo nên khả năng cải tạo hiện thực một cách có hiệu quả.

Để gắn học với hành, Chủ tịch Hồ Chí Minh yêu cầu mỗi người học phải học đúng với lĩnh vực, ngành nghề mà mình theo đuổi, học để vận dụng vào thực tiễn công việc sau này. Vận dụng tư tưởng đó vào giáo dục đại học, sinh viên cần không ngừng trau dồi kiến thức chuyên môn gắn liền với thực hành, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu của xã hội. Đồng thời, Người nhấn mạnh việc học tập phải toàn diện, không chỉ chú trọng chuyên môn mà còn phải quan tâm đến giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức và lối sống, nhằm hình thành những công dân có trách nhiệm, biết phục vụ Tổ quốc và

nhân dân. Người phê phán lối học chuyên môn thuần túy, xa rời chính trị và thực tiễn, bởi theo Người, chuyên môn mà thiếu nền tảng chính trị, đạo đức thì giống như “cây không có gốc”, không thể phát triển bền vững. Tư tưởng ấy đặt ra yêu cầu đối với sinh viên đại học hôm nay là phải học tập toàn diện, kết hợp chặt chẽ giữa kiến thức, kỹ năng và bản lĩnh chính trị để đáp ứng yêu cầu của thời kỳ mới.

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ, việc học tập phải hướng tới “để dùng”, “để làm”, nhằm trang bị cho người học năng lực thực hành và khả năng làm việc thực tế. Vận dụng quan điểm này, đòi hỏi quá trình đào tạo trong nhà trường phải được tổ chức bài bản, có lộ trình rõ ràng theo từng học kỳ, từng năm học, bảo đảm sự gắn kết đồng bộ giữa các khâu dạy – học. Nội dung chương trình cần bám sát ngành, chuyên ngành đào tạo, kết hợp chặt chẽ giữa lý thuyết và thực hành, giữa kiến thức học thuật và kinh nghiệm thực tiễn, giữa nguyên lý và khả năng vận dụng. Phương pháp dạy và học phải chú trọng rèn luyện kỹ năng hành động, hướng sinh viên đi sâu vào quy trình nghề nghiệp thông qua các bài tập thực hành, thực tập, học theo dự án và sự liên thông giữa các học phần. Đồng thời, nhà trường cần tạo điều kiện đầy đủ về kế hoạch tổ chức và cơ sở vật chất để sinh viên được rèn luyện thường xuyên, chủ động và tự lực trong học tập. Công tác kiểm tra, đánh giá cũng cần được đổi mới theo hướng phản ánh đúng thực chất kết quả học tập, không chỉ đánh giá kiến thức lý thuyết mà còn chú trọng đánh giá năng lực vận dụng, thực hành và tư duy sáng tạo, tránh lối học thuộc lòng máy móc. Tất cả những nội dung đó nhằm giúp sinh viên đại học vững chuyên môn, thạo kỹ năng, đáp ứng mục tiêu giáo dục và đào tạo của các nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

“Học đi đôi với hành”, “lý luận liên hệ thực tế” trong giáo dục LLCT cho sinh viên nhằm hình thành lớp sinh viên có lập trường tư tưởng vững vàng, có niềm tin vào con đường phát triển của đất nước, có khả năng thích ứng với sự vận

động không ngừng của xã hội và sẵn sàng cống hiến trí tuệ, sức trẻ cho cộng đồng. Mục tiêu đó đòi hỏi quá trình dạy học không chỉ dừng lại ở việc truyền thụ kiến thức lý luận, mà phải gắn chặt với việc rèn luyện, thử thách sinh viên thông qua các hoạt động thực tiễn, trải nghiệm, nghiên cứu khoa học và hoạt động xã hội. Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản Giáo dục và Đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế đã khẳng định: “Phát triển giáo dục và đào tạo là nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học. Học đi đôi với hành; lý luận gắn với thực tiễn; giáo dục nhà trường kết hợp với giáo dục gia đình và giáo dục xã hội” [5]. Quán triệt quan điểm đó, việc gắn trang bị tri thức lý luận với hoạt động thực tiễn được xem là tư tưởng chỉ đạo xuyên suốt trong quá trình thực hiện mục tiêu đào tạo đối với sinh viên các ngành, các bậc học.

Từ những vấn đề trên, có thể khẳng định rằng: Mọi con đường tìm tòi, sáng tạo để không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả quá trình dạy học, đào tạo đều bắt nguồn từ quan điểm vô giá “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Quan điểm “học đi đôi với hành” của Người có giá trị bền vững, định hướng cho các trường đại học nói chung và Đại học Duy Tân nói riêng hiện nay và những năm đến.

2.2. Thực trạng vận dụng quan điểm “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh để nâng cao chất lượng dạy - học Lý luận chính trị ở Đại học Duy Tân

Đại học Duy Tân là cơ sở giáo dục đại học ngoài công lập đầu tiên tại khu vực miền Trung – Tây Nguyên, hoạt động trong bối cảnh cạnh tranh cao của hệ thống giáo dục đại học, với đặc trưng nổi bật là đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực, gắn chặt với nhu cầu xã hội và thị trường lao

động, hướng mạnh vào tính ứng dụng, thực hành và hội nhập quốc tế. Trong bức tranh chung đó, giáo dục LLCT được nhà trường xác định là một bộ phận quan trọng trong mục tiêu đào tạo con người phát triển toàn diện, không chỉ giỏi chuyên môn mà còn vững vàng về tư tưởng, bản lĩnh chính trị và trách nhiệm xã hội.

2.2.1. Thực trạng hoạt động giảng dạy Lý luận chính trị

Trong những năm qua, Đảng ủy và Ban Giám đốc Đại học Duy Tân đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên việc tổ chức giảng dạy các học phần LLCT, coi đây là một trong những nội dung có ý nghĩa nền tảng trong mục tiêu đào tạo toàn diện sinh viên. Chương trình và nội dung giảng dạy được rà soát, điều chỉnh theo hướng bảo đảm sự thống nhất với chương trình khung do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, đồng thời có sự cập nhật, lồng ghép các vấn đề thời sự, những yêu cầu mới của sự nghiệp phát triển kinh tế – xã hội và tiến trình hội nhập quốc tế. Cách tiếp cận này góp phần nâng cao tính khoa học, tính thời sự và giá trị thực tiễn của các học phần LLCT trong bối cảnh giáo dục đại học hiện nay.

Đáng chú ý, nhà trường đã từng bước triển khai mô hình kết hợp giữa giảng dạy lý thuyết với các hoạt động thực hành, trải nghiệm thực tiễn nhằm khắc phục tình trạng “lý luận thuần túy” vốn dễ làm giảm hứng thú học tập của sinh viên. Cụ thể, bên cạnh các giờ học lý thuyết trên lớp, đối với các học phần có thời lượng 2 tín chỉ, nhà trường bố trí 2 buổi học dã ngoại; đối với các học phần 3 tín chỉ, bố trí 3 buổi học dã ngoại cho sinh viên tham quan, học tập thực tế tại các bảo tàng lịch sử, di tích cách mạng và các thiết chế văn hóa – lịch sử trên địa bàn thành phố Đà Nẵng. Thông qua các hoạt động này, sinh viên có điều kiện tiếp cận trực tiếp với các giá trị lịch sử – chính trị cụ thể, qua đó củng cố và làm sâu sắc hơn những tri thức lý luận đã được trang bị, góp phần nâng cao năng lực nhận thức và vận dụng lý luận vào thực tiễn.

Song song với đó, nhà trường còn tổ chức các buổi tọa đàm khoa học, trao đổi học thuật dành cho sinh viên đang học các học phần lý luận chính trị. Các hoạt động này tập trung làm rõ những vấn đề lý luận cốt lõi, giải đáp những nội dung còn khó hoặc còn có nhiều cách tiếp cận khác nhau, đồng thời tạo không gian học thuật để sinh viên tham gia thảo luận, bày tỏ quan điểm và liên hệ kiến thức lý luận với thực tiễn đời sống xã hội cũng như lĩnh vực chuyên môn của bản thân. Đội ngũ giảng viên tham gia giảng dạy cơ bản đáp ứng yêu cầu về trình độ chuyên môn, có ý thức đổi mới phương pháp, từng bước vận dụng các hình thức dạy học tích cực theo định hướng phát huy tính chủ động, sáng tạo của người học.

Tuy nhiên, trong điều kiện đặc thù của một cơ sở giáo dục đại học ngoài công lập với quy mô đào tạo lớn, đối tượng người học chủ yếu thuộc các ngành kỹ thuật, công nghệ, kinh tế, du lịch, y – dược..., việc tổ chức giảng dạy các học phần LLCT vẫn còn những hạn chế nhất định. Một số nội dung giảng dạy vẫn thiên về truyền đạt kiến thức lý thuyết, mức độ gắn kết với đặc thù ngành nghề đào tạo và môi trường lao động thực tiễn mà sinh viên sẽ tham gia sau khi tốt nghiệp chưa thật sự sâu sắc. Bên cạnh đó, thời lượng dành cho các học phần LLCT còn tương đối hạn chế trong khi khối lượng kiến thức lớn, dẫn đến việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm, phân tích tình huống hoặc hướng dẫn sinh viên vận dụng lý luận vào các vấn đề cụ thể của đời sống và nghề nghiệp chưa được triển khai một cách đồng đều và thường xuyên.

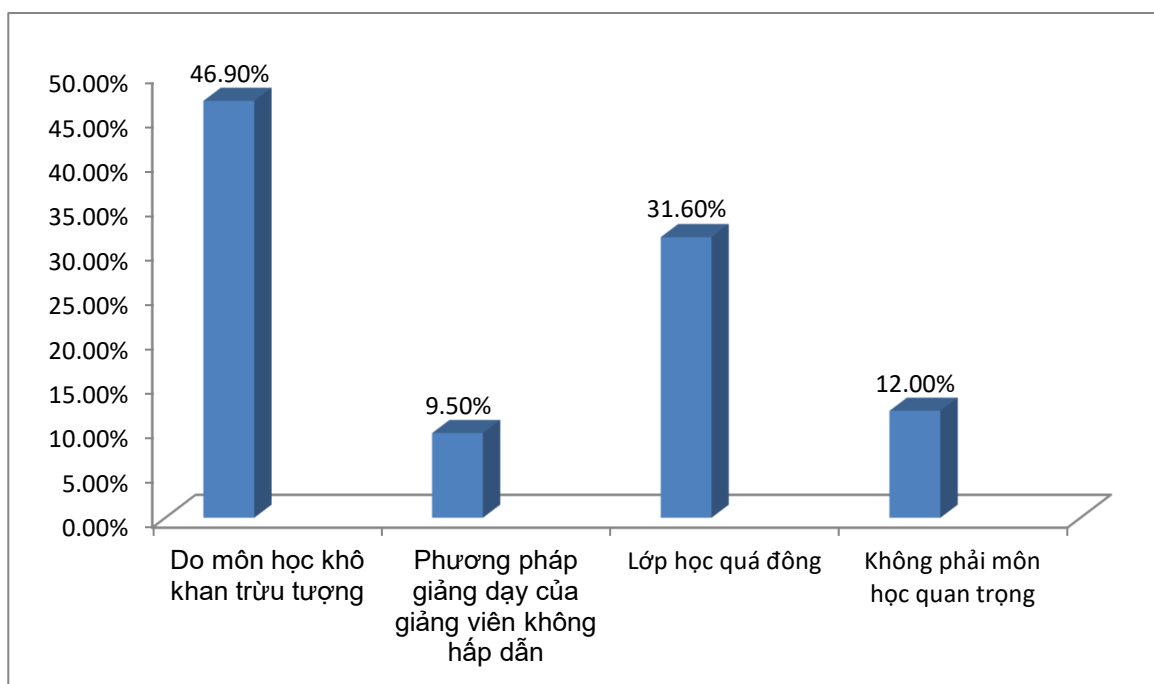
2.2.2. Thực trạng hoạt động học tập Lý luận chính trị của sinh viên

Đa số sinh viên Đại học Duy Tân có ý thức chấp hành nghiêm túc quy chế đào tạo, thể hiện thái độ học tập tương đối tích cực và nhận thức được vai trò của các học phần LLCT trong việc hình thành thế giới quan khoa học, phương pháp luận biện chứng và định hướng giá trị sống. Đặc

biệt, thông qua các hoạt động học dã ngoại, tham quan thực tế tại các bảo tàng lịch sử và di tích trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, sinh viên có điều kiện tiếp cận trực tiếp với các giá trị lịch sử – chính trị cụ thể, từ đó nâng cao hứng thú học tập và mức độ gắn kết với nội dung môn học. Sau mỗi đợt học dã ngoại, sinh viên đều thực hiện bài viết thu hoạch nhằm trình bày cảm nghĩ, nhận thức và những kiến thức tiếp thu được qua quá trình trải nghiệm thực tiễn. Hình thức học tập và đánh giá này góp phần rèn luyện năng lực tự học, khả năng hệ thống hóa tri thức, kỹ năng liên hệ và vận dụng lý luận vào thực tiễn, đồng thời giúp giảng viên đánh giá sát hơn mức độ hiểu biết và chuyển biến nhận thức của người học.

Tuy nhiên, trong bối cảnh đào tạo theo định hướng ứng dụng, sinh viên thường ưu tiên phân bổ thời gian và sự quan tâm cho các học phần chuyên ngành và kỹ năng nghề nghiệp, dẫn đến mức độ đầu tư cho hoạt động tự học, tự nghiên cứu đối với các học phần LLCT còn chưa đồng đều. Một bộ phận sinh viên vẫn tiếp cận môn học theo hướng thiên về ghi nhớ kiến thức nhằm đáp ứng yêu cầu thi, kiểm tra, chưa thực sự chủ động đào sâu nội dung, mở rộng nghiên cứu, cũng như liên hệ và vận dụng lý luận vào thực tiễn học tập, nghiên cứu khoa học và đời sống xã hội.

Bên cạnh đó, sự khác biệt về nền tảng nhận thức, khả năng tư duy trừu tượng và kỹ năng tự học giữa sinh viên các ngành đào tạo cũng ảnh hưởng đáng kể đến hiệu quả tiếp thu các học phần lý luận chính trị. Không ít sinh viên còn gặp khó khăn khi vận dụng các nguyên lý, quan điểm của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối của Đảng vào phân tích, lý giải và giải quyết các vấn đề thực tiễn cụ thể trong bối cảnh kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng. Thực tế này cho thấy việc tăng cường các hình thức học tập trải nghiệm gắn với yêu cầu học thuật cụ thể, như bài viết thu hoạch sau học dã ngoại, là một hướng đi phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả học tập các học phần LLCT trong giáo dục đại học hiện nay.

Hình 1. Nguyên nhân sinh viên ít thích học các môn lý luận chính trị

(Nguồn: Tác giả khảo sát sinh viên Đại học Duy Tân)

Kết quả điều tra xã hội học đối với 600 sinh viên đã và đang học các môn LLCT ở Đại học Duy Tân cho thấy, sinh viên ít thích học các môn lý luận chính trị, do một số nguyên nhân sau: có 46.9% trả lời do môn học khô khan trừu tượng; 9.5% do phương pháp giảng dạy không hấp dẫn, 31.6 % do lớp quá đông; 12 % do không phải môn học quan trọng. Như vậy, kết quả khảo sát cho thấy tỷ lệ sinh viên yêu thích các học phần LLCT phụ thuộc vào việc đổi mới nội dung môn học và hình thức giảng dạy theo hướng gắn lý luận với các vấn đề thực tiễn của đời sống xã hội. Để nâng cao chất lượng đào tạo nói chung và hiệu quả giảng dạy các học phần LLCT nói riêng tại Đại học Duy Tân hiện nay, cần kết hợp chặt chẽ quá trình dạy học LLCT với thực tiễn đời sống chính trị – xã hội của đất nước, với yêu cầu phát triển kinh tế – xã hội, cũng như với thực tiễn học tập, nghiên cứu khoa học và rèn luyện của sinh viên trong nhà trường. Bên cạnh giảng dạy lý thuyết cần kết hợp với các buổi tham quan ngoại khóa giúp các em có thể học hỏi, trải nghiệm thực tế và tạo sự hứng thú hăng say trong học tập.

Thực tiễn là môi trường quan trọng để hình thành và phát triển bản lĩnh chính trị, năng lực tư duy và phẩm chất của mỗi sinh viên. Thông qua hoạt động thực tiễn, những tri thức khoa học và kinh nghiệm thực tế được kiểm nghiệm, bổ sung và phát triển, chuyển hóa thành năng lực, kỹ năng và phẩm chất bền vững trong nhân cách người học. Nếu việc học tập chỉ dừng lại ở tiếp thu kiến thức lý thuyết mà thiếu sự vận dụng, trải nghiệm trong thực tiễn thì tri thức khó trở thành sức mạnh nội sinh của sinh viên. Việc phát huy vai trò của thực tiễn không chỉ giúp sinh viên củng cố và hiểu sâu sắc kiến thức đã học, mà còn góp phần hình thành tư duy phản biện, tư duy sáng tạo, nâng cao năng lực giải quyết vấn đề, đồng thời củng cố niềm tin, lý tưởng và trách nhiệm xã hội. Thông qua đó, sinh viên Đại học Duy Tân được tạo điều kiện phát triển toàn diện cả về tri thức, kỹ năng và bản lĩnh, đáp ứng mục tiêu giáo dục – đào tạo của Nhà trường trong bối cảnh hiện nay.

Nhìn chung, thực trạng dạy và học các học phần LLCT tại Đại học Duy Tân đã đạt được những kết quả nhất định, song vẫn còn tồn tại

những hạn chế cả từ phía giảng dạy và học tập. Những hạn chế này đòi hỏi nhà trường tiếp tục có các giải pháp đồng bộ, phù hợp với đặc thù của một trường đại học ngoài công lập, nhằm nâng cao hiệu quả dạy và học lý luận chính trị, góp phần thực hiện tốt mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, phát triển toàn diện cả về tri thức, kỹ năng và phẩm chất chính trị – đạo đức cho sinh viên.

2.3. Một số giải pháp cơ bản nhằm vận dụng quan điểm “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh để nâng cao chất lượng dạy – học Lý luận chính trị ở Đại học Duy Tân

Thực tiễn giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong quá trình hình thành tri thức, phát triển tư duy và năng lực hành động của người học. Đối với sinh viên đại học, thông qua hoạt động thực tiễn, các tri thức lý luận được kiểm nghiệm, bổ sung và phát triển, từ đó chuyển hóa thành năng lực nhận thức, năng lực thực hành và phẩm chất cá nhân. Việc gắn lý luận với thực tiễn không chỉ giúp sinh viên vận dụng kiến thức đã học vào phân tích, đánh giá các vấn đề của đời sống xã hội, mà còn góp phần rèn luyện tư duy phản biện, tư duy sáng tạo, bản lĩnh chính trị và năng lực giải quyết vấn đề trong bối cảnh thực tiễn đặt ra. Vì vậy, việc đề xuất và triển khai một số giải pháp cơ bản nhằm vận dụng hiệu quả quan điểm “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh có ý nghĩa quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả dạy – học LLCT ở Đại học Duy Tân trong thời gian tới.

2.3.1. Đổi mới mục tiêu, nội dung và phương pháp giáo dục lý luận chính trị nhằm phát huy tính chủ động tích cực của sinh viên trong lĩnh vực tri thức và vận dụng vào thực tiễn

Giáo dục LLCT tại Đại học Duy Tân hiện nay chủ yếu thiên về mục tiêu ghi nhớ, hiểu và giải thích các khái niệm, quan điểm cơ bản. Vì vậy để nâng cao chất lượng giảng dạy cần xác định mục tiêu giáo dục lý luận từ ghi nhớ kiến thức sang năng lực nhận thức, vận dụng. Mỗi học

phần xác định rõ ba mục tiêu: nhận biết (khái niệm, quan điểm cơ bản); hiểu (giải thích được vì sao); vận dụng (phân tích tình huống, vận dụng vào thực tiễn cuộc sống). Chẳng hạn, trong chương trình các môn LLCT tại Đại học Duy Tân hiện nay, thời lượng học tập được phân bổ gồm 50% lý thuyết, 30% thực hành và 20% hoạt động ngoại khóa. Trong đó, phần thực hành cần được nâng cao theo hướng rèn luyện kỹ năng lập luận, phản biện và ra quyết định thông qua các hình thức như: phân tích các vụ việc xã hội dưới góc nhìn LLCT; thực hiện các dự án nhóm nhỏ (ví dụ: khảo sát nhận thức về chính sách tại địa phương, truyền thông về giá trị văn hóa, đề xuất sáng kiến cộng đồng); tham gia các hoạt động tình nguyện vì cộng đồng; thực hiện các bài tập tình huống mô phỏng gắn với nội dung từng học phần; hoặc tham quan, học tập tại các cơ quan, đơn vị và khu di tích lịch sử. Đánh giá kết quả bằng bài thu hoạch, tiểu luận nhóm hoặc video giới thiệu chia sẻ cảm nghĩ của sinh viên về nội dung đã được tham quan học tập. Bên cạnh đó, giảng viên hướng dẫn sinh viên thực hiện các dự án khởi nghiệp mô phỏng nhằm đưa kiến thức đã học vào cuộc sống, tạo sự hứng khởi và phát huy tính chủ động trong lĩnh vực kiến thức cho sinh viên. Đây là nội dung quan trọng nhất và là mục tiêu của hoạt động dạy - học, bởi suy đến cùng mục đích của nhận thức là chỉ đạo hoạt động thực tiễn.

2.3.2. Phát triển đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận chính trị đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số và tác động của trí tuệ nhân tạo

Trong bối cảnh giáo dục đại học chịu sự chi phối ngày càng mạnh mẽ của công nghệ số, việc nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên giảng dạy LLCT có ý nghĩa quyết định đối với hiệu quả đổi mới nội dung và phương pháp giảng dạy. Theo đó, cần chú trọng chuẩn hóa và nâng cao trình độ chuyên môn của giảng viên, ưu tiên đào tạo đội ngũ có học vị tiến sĩ đúng chuyên ngành, được đào tạo bài bản tại các cơ sở uy tín trong

và ngoài nước, nhằm bảo đảm tính khoa học và chiều sâu lý luận của hoạt động giảng dạy.

Cùng với đó, việc bồi dưỡng năng lực sư phạm và năng lực ứng dụng công nghệ số, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo, cho giảng viên cần được triển khai một cách thường xuyên và có hệ thống. Giảng viên cần được trang bị kiến thức và kỹ năng để khai thác hiệu quả các công cụ công nghệ trong thiết kế bài giảng điện tử, xây dựng giáo trình số, phát triển ngân hàng câu hỏi trực tuyến và tổ chức các tình huống dạy học gắn với thực tiễn, qua đó nâng cao tính trực quan, sinh động và khả năng tương tác trong giảng dạy các học phần LLCT.

Bên cạnh đó, cần tăng cường xây dựng môi trường học thuật trong và ngoài nhà trường thông qua việc duy trì các hoạt động sinh hoạt chuyên môn, trao đổi học thuật, seminar, dự giờ – góp ý, cũng như mở rộng hợp tác với các cơ sở đào tạo, nghiên cứu trong và ngoài nước. Những hoạt động này không chỉ góp phần nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học, cập nhật tri thức lý luận mới cho giảng viên, mà còn tạo điều kiện để chia sẻ kinh nghiệm, lan tỏa các mô hình, phương pháp giảng dạy hiệu quả, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục đại học trong thời đại công nghệ số.

2.3.3. Quán triệt và thực hiện nghiêm túc nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn, học đi đôi với hành, nhà trường gắn liền với xã hội

Đây là nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin trong nhận thức khoa học và hoạt động thực tiễn. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định rằng, lý luận nếu không gắn với thực tiễn thì chỉ là lý luận suông, còn thực tiễn nếu thiếu sự chỉ dẫn của lý luận thì dễ rơi vào mù quáng. Chủ nghĩa Mác – Lênin là sự kết tinh của quá trình tổng kết thực tiễn lịch sử – xã hội, phản ánh một cách khoa học các quy luật vận động của tự nhiên, xã hội và tư duy. Vì vậy, trong giảng dạy LLCT tại Đại học Duy Tân, việc gắn lý luận với thực tiễn cần được xác định là nguyên tắc xuyên

suốt, có ý nghĩa định hướng toàn bộ quá trình tổ chức dạy học.

Trong bối cảnh giáo dục đại học hiện nay, mục tiêu đào tạo không chỉ dừng lại ở việc truyền thụ tri thức lý luận, mà quan trọng hơn là hình thành cho sinh viên năng lực vận dụng kiến thức vào thực tiễn học tập, nghiên cứu và nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp. Do đó, trong giảng dạy các học phần lý luận chính trị, giảng viên cần xuất phát từ thực tiễn đời sống chính trị – xã hội để làm rõ các nguyên lý, quy luật, bảo đảm tính khoa học, tính thực tiễn và tính thuyết phục của nội dung giảng dạy. Đồng thời, cần tạo điều kiện để sinh viên vận dụng lý luận vào việc phân tích các vấn đề thời sự của đất nước, của địa phương, của thế giới đương đại, qua đó rèn luyện năng lực tư duy độc lập, khả năng phân tích, đánh giá và xử lý tình huống. Việc liên hệ nội dung LLCT với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, với quá trình phát triển kinh tế – xã hội và hội nhập quốc tế sẽ giúp sinh viên nhận thức sâu sắc hơn vai trò, ý nghĩa của LLCT trong đời sống thực tiễn.

Bên cạnh đó, việc gắn lý luận với thực tiễn cần được thực hiện ngay trong quá trình học tập và rèn luyện của sinh viên tại Đại học Duy Tân. Thông qua việc chấp hành nghiêm túc quy chế đào tạo, xây dựng ý thức tự giác, tinh thần trách nhiệm và thái độ học tập tích cực, sinh viên từng bước hình thành thói quen tự học, tự nghiên cứu và tự rèn luyện. Quá trình đó không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả học tập các học phần lý luận chính trị, mà còn giúp sinh viên điều chỉnh hành vi, lối sống theo các chuẩn mực đạo đức xã hội, chủ động đấu tranh với những biểu hiện tiêu cực trong học tập và sinh hoạt. Chính sự rèn luyện thường xuyên trong môi trường đại học sẽ tạo điều kiện để sinh viên chuyển hóa tri thức lý luận thành phẩm chất và năng lực cá nhân bền vững.

2.3.4. Nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị gắn với hoạt động thực tiễn chính trị - xã hội và các hình thức giáo dục bổ trợ

Trong thời đại công nghệ số tác động sâu sắc đến giảng dạy và học tập lý luận chính trị, giảng viên có thể lồng ghép các nội dung thực tiễn vào từng học phần LLCT dưới hình thức ứng dụng AI để thiết kế video ngắn về lịch sử, đất nước, con người Việt Nam... trình chiếu trong các buổi học; kết hợp với tổ chức các buổi thảo luận tình huống, học tập theo dự án mô phỏng gắn với thực tiễn kinh tế- xã hội của địa phương hoặc lĩnh vực chuyên môn. Thông qua các hoạt động này, sinh viên có điều kiện tiếp cận thực tiễn xã hội, vận dụng kiến thức lý luận vào giải quyết các vấn đề cụ thể, từ đó nâng cao năng lực thực hành, kỹ năng tư duy và khả năng làm việc độc lập.

Bên cạnh hoạt động dạy học chính khóa, việc tổ chức dạy học LLCT tại Đại học Duy Tân được thực hiện thông qua các hoạt động dã ngoại, tham quan, tọa đàm khoa học có ý nghĩa quan trọng trong việc thực hiện quan điểm “học đi đôi với hành”. Các hoạt động chính trị – xã hội, giáo dục truyền thống, văn hóa – văn nghệ, hoạt động tình nguyện vì cộng đồng là môi trường thuận lợi để sinh viên rèn luyện bản lĩnh chính trị, bồi dưỡng đạo đức, lối sống và tinh thần trách nhiệm xã hội. Đại học Duy Tân cần tạo điều kiện để các tổ chức Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên phát huy vai trò trong việc tổ chức các hoạt động mang tính giáo dục chính trị – tư tưởng như: các cuộc thi tìm hiểu về Đảng, về Chủ tịch Hồ Chí Minh, về lịch sử dân tộc và pháp luật; các diễn đàn sinh viên với các vấn đề thời sự; các chương trình tình nguyện gắn với phục vụ cộng đồng. Việc kết hợp giữa nội dung giảng dạy LLCT chính khóa và các hoạt động ngoại khóa cần được định hướng rõ ràng về mục tiêu, nội dung và hình thức, tránh tình trạng hình thức, phong trào, thiếu chiều sâu giáo dục.

Thực hiện đồng bộ các giải pháp nêu trên là biểu hiện cụ thể của việc vận dụng quan điểm “học đi đôi với hành” theo tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn giảng dạy LLCT tại Đại học Duy

Tân. Qua đó, chất lượng dạy – học LLCT sẽ từng bước được nâng cao, góp phần đào tạo sinh viên phát triển toàn diện về tri thức, kỹ năng và phẩm chất chính trị – xã hội, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp giáo dục và đào tạo trong giai đoạn hiện nay.

3. Kết luận

Quan triết và vận dụng quan điểm “học đi đôi với hành” của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong giảng dạy LLCT ở Đại học Duy Tân là yêu cầu mang tính tất yếu nhằm nâng cao chất lượng đào tạo trong bối cảnh giáo dục đại học hiện nay. Việc gắn kết chặt chẽ giữa lý luận và thực tiễn không chỉ góp phần đổi mới nội dung, phương pháp dạy học các học phần lý luận chính trị, mà còn giúp sinh viên nhận thức sâu sắc hơn giá trị và ý nghĩa của tri thức lý luận đối với đời sống xã hội và hoạt động nghề nghiệp. Thông qua đó, sinh viên được rèn luyện tư duy khoa học, tư duy phản biện, nâng cao năng lực vận dụng kiến thức vào thực tiễn, đồng thời từng bước hình thành bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức và ý thức trách nhiệm xã hội. Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp gắn “học đi đôi với hành” trong giảng dạy LLCT sẽ góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục toàn diện, đáp ứng mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao của Đại học Duy Tân trong giai đoạn mới.

Tài liệu tham khảo

- [1] Hồ Chí Minh. (1995). Toàn tập, t.5. Hà Nội: NXB Chính trị quốc gia sự thật, tr.684.
- [2] Hồ Chí Minh. (1995). Toàn tập, t.5. Hà Nội: NXB Chính trị quốc gia sự thật, tr.225.
- [3] Hồ Chí Minh (1957). *Hồ Chí Minh với thanh niên và thiếu nhi*. Hà Nội: Nxb Thanh niên, tr.14
- [4] Hồ Chí Minh. (1995). Toàn tập, t.5. Hà Nội: NXB Chính trị quốc gia sự thật, tr.50.
- [5] Đảng Cộng sản Việt Nam (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản Giáo dục và Đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*. Hà Nội: Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, tr.2